

ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

กับการรักษาวินัย

โดย นางหทัยรัตน์ ลักษณะจินดา นิติกรชำนาญการพิเศษ สพป.อ่างทอง

บทความประจำเดือนนี้ ขอหยิบประเด็นเกี่ยวกับการกระทำทุจริตและประพฤติมิชอบ ขึ้นมาพิจารณาเนื่องจาก ผู้เขียนได้รับการปรึกษามาว่า “หน่วยงานสามารถจัดสวัสดิการรถรับส่งเจ้าหน้าที่ระหว่างหน่วยงานกับบ้านพักของเจ้าหน้าที่ได้หรือไม่” หลายท่านได้ยื่นคำถามแล้วคงมีคำตอบในใจ เราจะมาศึกษากรณีตัวอย่างนี้ร่วมกันนะคะ

คำพิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ภาค ๖ อ่านคำพิพากษาศาลคดีหมายเลขดำที่ อท.๑๒/๒๕๖๑ สรุปพฤติกรรมการฟ้องมีอยู่ว่า หัวหน้าราชการแห่งหนึ่งภายหลังมารับตำแหน่งได้พักอาศัยห่างจากสถานที่ทำงานประมาณ 1 กิโลเมตร และให้พนักงานขับรถของสำนักงานไปรับจากที่พักมายังที่ทำงาน ในตอนเช้าและขับรถจากที่ทำงานกลับไปส่งที่ที่พัก ในตอนเย็นหลังเลิกงาน ช่วงวันจันทร์ถึงศุกร์อยู่เป็นประจำ นอกจากนี้วันหยุดเสาร์-อาทิตย์ บางวันจำเลยให้ขับรถส่วนกลางพาไปทำธุระส่วนตัวเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ และเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ... โดยมีผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษจำเลยถึง เลขป.ป.ท. ก่อนเลขป.ป.ท.ส่งต่อไปยัง เลขป.ป.ช. พนักงานสอบสวนดำเนินการแจ้งข้อหาแก่จำเลยตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 และ 157 จำเลยปฏิเสธ คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า จำเลยกระทำผิดตามฟ้องหรือไม่ โดยพยานคนขับรถ ได้เบิกความให้ถ้อยคำต่อพนักงานป.ป.ช. สรุปว่า จำเลยสั่งให้พยานขับรถส่วนตัวส่วนกลางของสถานที่ทำงาน รับส่งจำเลยระหว่างที่พักกับที่ทำงานเป็นประจำทุกวัน นอกจากนี้วันหยุดเสาร์อาทิตย์บางวัน ก็ได้รับคำสั่งให้ขับรถพาจำเลยไปทำธุระส่วนตัว นอกจากนี้ยังมีพยานซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่อีก 3 ปากให้การสอดคล้องต้องกัน สรุปว่าพบเห็นว่าจำเลยสั่งพนักงานขับรถ รับส่งจำเลยแทบทุกวัน จึงรับฟังได้ว่ามีเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นจริง ส่วนจำเลยอ้างว่า อาศัยซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ ของพนักงาน ซึ่งทำงานที่เดียวกันไปและกลับ และขับรถไปส่งในวันหยุดราชการ ซึ่งในชั้นสอบสวนจำเลยไม่เคยให้การว่าจำเลยอาศัยซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ ข้ออ้างน่าจะเป็นข้อแก้ตัวที่เพิ่งคิดขึ้นมาภายหลังจึงมีน้ำหนักน้อย ประกอบกับชั้นสอบสวน พนักงานสอบสวน สอบถามจำเลยว่าจะอ้างพยานบุคคล พยานเอกสารหรือพยานวัตถุใดๆ จำเลยตอบว่าไม่ขออ้างในขณะนี้ พยานหลักฐานจำเลยจึงไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานโจทก์ ดังนั้นการกระทำของจำเลยจึงเป็นการใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่สถานที่ทำงาน อันเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 151 และผิด ม.157 ด้วยแต่เมื่อผิด ม.151 แล้วจึงไม่จำเป็นต้องปรับบท ม.157 ซึ่งเป็นบททั่วไปอีก พิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 151 (เดิม) จำคุก 5 ปี

คำพิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ภาค ๕ คดีหมายเลขดำที่ อท.๑๖/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ อท.๗๑/๒๕๖๓ นายกเทศมนตรีตำบลบ้านโตนด อำเภอคีรีมาศ จังหวัดสุโขทัย นำรถยนต์ทางราชการไปใช้ส่วนตัว แล้วประสบอุบัติเหตุโดยไม่รายงานตามระเบียบ มีมูลความผิดทางอาญา ตามมาตรา ๑๕๑ และมาตรา ๑๕๗ พิพากษาลงโทษจำคุก ๕ ปี ปรับ ๓๐,๐๐๐ บาท ทางนำสืบของจำเลยเป็นประโยชน์แก่การพิจารณาลดโทษให้ ๑ ใน ๓ คงจำคุก ๓ ปี ๔ เดือน และปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท โทษจำคุกให้รอการลงโทษไว้มีกำหนด ๒ ปี

คำพิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ภาค ๕ คดีหมายเลขดำที่ อท. ๖๙/๒๕๖๓ คดีหมายเลขแดงที่ อท.๔๐/๒๕๖๔ ธนารักษ์พื้นที่พะเยา จังหวัดพะเยา นำรถยนต์ของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว เบียดบังเวลาราชการและรายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา มีมูลความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑, ๑๕๗ และ ๑๖๒(๑) กับ (๔) พิพากษาจำคุก ๕ ปี ปรับ ๔๐,๐๐๐ บาท จำเลยให้การรับสารภาพลดโทษให้กึ่งหนึ่ง คงจำคุกจำเลย ๒ ปี ๖ เดือน และปรับ ๒๐,๐๐๐ บาท โดยให้รอกการลงโทษจำคุกไว้มีกำหนด ๒ ปี

คำพิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ภาค ๘ คดีหมายเลขดำที่ อท.๗๒/๒๕๖๒ คดีหมายเลขแดงที่ อท.๓๖/๒๕๖๓ นายกเทศมนตรีเมืองบางรีน อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง นำรถยนต์ของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัวและเครื่องญาติ มีมูลความผิดทางอาญา ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ มาตรา ๑๕๗ ประกอบมาตรา ๙๐ และมาตรา ๙๑ พิพากษาจำคุกกระทงละ ๕ ปี ทางใต้สวนของจำเลย เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้ตามมาตรา ๗๘ กระทงละ ๑ ใน ๓ คงจำคุกกระทงละ ๓ ปี ๔ เดือน รวมจำคุก ๓ กระทง ๙ ปี ๑๒ เดือน

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๑ กำหนดว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน มีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือรักษาทรัพย์สินใดๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต อันเป็นการเสียหายแก่รัฐ เทศบาล สุขาภิบาล หรือเจ้าของทรัพย์สินนั้น ต้องระวางโทษ...”

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ กำหนดว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษ...”

นอกจากความรับผิดทางอาญาดังคำพิพากษาที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว หากข้อเท็จจริงปรากฏว่าจำเลยในคดีนั้น เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ย่อมมีความรับผิดทางวินัยตามที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมอีกฐานหนึ่งด้วย กล่าวคือ เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงตาม นัยมาตรา ๘๔ วรรคท้าย ซึ่งมีระดับโทษไม่ต่ำกว่าปลดออกจากราชการ

จากตัวอย่างคำพิพากษาศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบที่ยกมา รวมตลอดถึงบทบัญญัติ ความผิดทางวินัยตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม การนำรถยนต์ของทางราชการไปใช้เป็นการส่วนตัว ย่อมมีความรับผิดทั้งทางอาญา และทางวินัย โดยพฤติการณ์เป็นการกระทำทุจริต จึงขอให้ข้าราชการครูและบุคลากรฯ ใน สพป.อ่างทองทุกท่าน พึงระมัดระวัง แยกแยะผลประโยชน์ส่วนตัวออกจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ เพื่อป้องกันความรับผิดดังกล่าว

บรรณานุกรม

เว็บไซต์

<https://www.thairath.co.th/news/local/north/1389722> สืบค้นเมื่อ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗

<https://www.isranews.org/article/isranews-scoop/106558-inves06325.html> สืบค้นเมื่อ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗

กฎหมาย

ประมวลกฎหมายอาญา

พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม